

S P R A W O Z D A N I E

z realizacji

**Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Miasto Świdnica**

na lata 2016-2020

w 2020 roku

Zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Świdnicy w 2020 r. podejmowane były w oparciu o Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020, ustanowiony uchwałą nr XVI/169/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 stycznia 2016 r. Program sporządzony został w oparciu o lokalną diagnozę potrzeb i zasobów. Wpisuje się w działania sformułowane w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Realizuje założenia przyjęte ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grupach roboczych powoływanych dla indywidualnych przypadków, których obsługę techniczną i merytoryczną zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. Skład Zespołu został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Świdnicy nr 0050-263/2019 z dnia 2 września 2019 r. na podstawie uchwały nr VII/48/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Tworzą go przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są specjalistami różnych grup zawodowych, reprezentującymi: Komendę Powiatową Policji, Straż Miejską, Prokuraturę Rejonową, kuratorską służbę sądową, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Świdnicy, oświatę, lokalne organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o własne zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

Ograniczenie skali problemu przemocy w rodzinie, to cel główny Programu. Jego realizacja odbywała się poprzez działania profilaktyczne i edukację społeczną, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększanie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Koordynatorem realizacji Programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania realizowane były we współpracy z instytucjami, organizacjami i specjalistami zaangażowanymi w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz innymi podmiotami pełniącymi funkcje wspierające:

- Urząd Miejski w Świdnicy, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji zaplanowanych zadań, służących osiągnięciu celów szczegółowych Programu.

Cel szczegółowy 1. **Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

1.1. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie na obszarze gminy, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działania diagnozujące rozmiary zjawiska przemocy w rodzinie realizowane są na bieżąco, przez identyfikowanie na terenie Miasta ofiar i sprawców przemocy przez pracowników prowadzących rozeznanie w rodzinach będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz stałą współpracę, prowadzoną w szczególności z placówkami oświatowymi, Komendą Powiatową Policji, kuratorami, w zakresie monitorowania wspólnych klientów, poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie procedur oraz udział w szkoleniach.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej obejmowali wsparciem łącznie 1.926 rodzin, wśród nich:

- 216 uwikłanych w problem przemocy,
- 342 uwikłane w problemy uzależnień, z czego w 131 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
- 357 z dziećmi do ukończenia 17. roku życia, w tym 99 ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, objętych monitorowaniem i motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców,
- 91 z nadzorem kuratora.

W ramach realizowanych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracownicy socjalni sporządzili:

- 24 formularze „Niebieska Karta-A” wszczynające procedurę,
- 15 formularzy „Niebieska Karta-A” wypełnionych ponownie w toku prowadzonej procedury,
- 36 doniesień do Prokuratury,
- 46 powiadomień do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratora z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

Szczególnym nadzorem objęte są rodziny z dziećmi, zagrożone przemocą oraz demoralizacją nieletnich. Środowiska te pracownicy socjalni w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, monitorują dodatkowo, w ramach popołudniowych wizyt patronażowych, realizowanych w godzinach od 15.30 do 17.00, od poniedziałku do czwartku. W 2020 r. wizyty patronażowe realizowane były w okresie od 7 stycznia do 13 marca:

- zrealizowano 58,5 godz. wizyt patronażowych,
- patronażem popołudniowym objętych było 27 środowisk, w których przebywało 52 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Rozpoznawaniem problemów w rodzinach zagrożonych lub dotkniętych przemocą i podejmowaniem działań w tych środowiskach zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających i stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach, realizowane jest przez grupy robocze Zespołu. W 2020 r. pomocą grup roboczych objętych było:

- 240 rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej – 720 osób, w tym:
 - 241 kobiet, w tym 6 niepełnosprawnych i 44 w wieku senioralnym,
 - 251 mężczyzn, w tym 2 niepełnosprawnych i 20 w wieku senioralnym,
 - 228 dzieci w wieku do 18. roku życia, w tym 2 niepełnosprawnych;
- 299 osób doznających przemocy w rodzinie:
 - 172 kobiety,
 - 25 mężczyzn,
 - 102 dzieci w wieku do 18. roku życia.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W 2020 r. wśród 152 podopiecznych świdnickich placówek wsparcia dziennego, jako środowiska zagrożone i dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 26 rodzin.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

Wśród podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 70 rodzin, w tym 2 wśród podopiecznych przedszkoli i 68 szkół podstawowych. W 33 przypadkach szkoły podstawowe sporządziły powiadomienie do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: przedszkola miejskie i niepubliczne, miejskie szkoły podstawowe

1.2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych i edukacyjnych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie.

Lokalne kampanie społeczne i edukacyjne w 2020 r. w Świdnicy:

■ akcja „Nazywam się miliard (One Billion Rising)”

14 lutego 2020 r. w świdnickim Rynku odbyła się akcja „Nazywam się miliard (One Billion Rising)”, która sprzeciwia się stosowaniu przemocy wobec kobiet. Głównym punktem akcji, realizowanej w Polsce od 2013 r., jest taniec wyrażający solidarność i wsparcie dla kobiet doświadczających przemocy, odtańczony w tym samym okresie w Polsce i ponad 200 krajach na całym świecie. W ramach promocji akcji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracował i zlecił wydruk ulotki. Znalazły się w niej informacje o czasie i miejscu akcji, o miejscach i formach pomocy specjalistycznej oraz treści nawiązujące do tematyki akcji w 2020 r. – „Seks bez zgody to gwałt”. Koordynatorem przedsięwzięcia było Stowarzyszenie Kobiet w Świdnicy, realizujące akcję we współpracy z Urzędem Miejskim i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

■ Świdnicka kampania przeciw przemocy

Lokalna kampania mająca na celu zwrócenie uwagi na istotny problem społeczny, jakim jest przemoc w rodzinie, w szczególności przemoc wobec kobiet. Wstępem do obchodów było przeprowadzenie w październiku szkolenia dla nauczycieli w ramach warsztatu „Przyjaciele Zippiego” przygotowującego do pracy z dziećmi na zasadach określonych w programie. Kształtuje on i rozwija umiejętności psychospołeczne dzieci, dzięki czemu będą lepiej funkcjonować w młodości i w dorosłym życiu.

W okresie od 25 listopada – Międzynarodowego Dnia Przeciw Przemocy Wobec Kobiet do 10 grudnia – Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, na całym świecie prowadzona jest Kampania 16 Dni Przeciw Przemocy ze względu na płeć. Tak wyznaczone dni mają na celu podkreślenie, że prawa kobiet są niezbywalną i integralną częścią praw człowieka, a przemoc wobec kobiet jest łamaniem praw człowieka, a nie sprawą prywatną. W ramach udziału w kampanii, w Świdnicy od 25 listopada na przystankach autobusowych były wyeksponowane plakaty z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie, w Rynku wyświetlano iluminację symbolizującą kampanię oraz zakupiono „Białe wstążki”, mające na celu edukację i zwrócenie uwagi na zjawisko przemocy oraz będące wyrazem wsparcia dla kampanii. Z uwagi na sytuację epidemiczną, nie przeprowadzono akcji ulicznej polegającej na przypinaniu wstążek, lecz wstążki wystawione zostały w siedzibach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miejskiego.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe realizowały na rzecz społeczności rodziców, opiekunów i dzieci, w ramach działalności programowej, przedsięwzięcia mające na celu poszerzanie wiedzy w zakresie problematyki przemocy, konsekwencji wynikających z jej stosowania, radzenia sobie z problemem, m.in. w formie:

- spotkań edukacyjnych grupowych i indywidualnych dla rodziców i dzieci z policjantem, psychologiem, pedagogiem, pracownikiem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- spektakli edukacyjnych: Samotni w tłumie,
- warsztatów edukacyjno-teatralnych: Gość-inność,
- zajęć wychowawczych z wychowawcą klasy, innymi nauczycielami i specjalistami,
- wewnętrznych programów edukacyjno-informacyjnych na temat uzależnień, przemocy i zdrowego stylu życia, m.in.:
 - ✓ Przedszkole Miejskie nr 3: STOP agresji, Czyste powietrze, Przyjaciele Zippiego,
 - ✓ Przedszkole Miejskie nr 14: Czyste powietrze wokół nas, Mali wspaniali, Bezpieczne dziecko jest świadome zagrożeń i potrafi na nie reagować, w formie spotkania z policjantem,
 - ✓ Przedszkole Miejskie nr 15: Czyste powietrze wokół nas, Mali wspaniali,
 - ✓ Akademia Przedszkolaka: Dzień Praw Dziecka, Dzień Tolerancji-Jesteśmy różni, ale wciąż tacy sami, Przyjaciele Zippiego,
 - ✓ Szkoła Podstawowa nr 1: Dzień Bezpiecznego Internetu, Światowy Dzień Uśmiechu,
 - ✓ Szkoła Podstawowa nr 2: Profilaktyka cyberprzemocy, bezpieczeństwo w sieci, Szkoła z klasą 2.0, By nie nienawidzić w sieci, Spotkania z uczniami, Życie bez nałogów, Bezpieczne wakacje,
 - ✓ Szkoła Podstawowa nr 4: Bezpieczeństwo w sieci, By nie nienawidzić w sieci, Trening umiejętności społecznych, Szkolny dzień bez przemocy,
 - ✓ Szkoła Podstawowa nr 6: Wiem co robię, Spójrz inaczej, TAK czy NIE, Saper, czyli jak rozładować agresję, Program Promocji Zdrowia Fundacji im. S. Batorego, Elementarz-II, Agresja i przemoc wynikająca z fascynacji grami komputerowymi, Tolerancja, Czy opłaca się być dobrym kumplem? O dokuczaniu, Cyberprzemoc, Dopalacze, Przyjaciele Zippiego,
 - ✓ Szkoła Podstawowa nr 8: Trzymaj formę, Szkoła bezpiecznego Internetu, Stop dopalaczom, Cyberprzemoc, Stop hejtowi,
 - ✓ Szkoła Podstawowa nr 105: Przemocy-STOP,
 - ✓ Szkoła Podstawowa nr 315: By nie nienawidzić w sieci, Cyberprzemoc, Przyjaciele Zippiego.

źródło: przedszkola miejskie i niepubliczne, miejskie szkoły podstawowe

1.3. Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nie poradni rodzinnych i do programów nauk przedmażeńskich.

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała w 2020 r. nieodpłatną pomoc i poradnictwo udzielane przez psychologa, oligofrenopeda, duszpasterza i doradcę życia rodzinnego, również w formie telefonu zaufania, mieszkańcom Świdnicy dotkniętym lub zagrożonym problemem uzależnień oraz konsekwencjami funkcjonowania w relacji z osobami uzależnionymi, w tym dla osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie. W 2020 r. przy Poradni uruchomiono punkt konsultacyjno-informacyjny Apostolstwa Trzeźwości Diecezji Świdnickiej.

1.4. Prowadzenie poradnictwa w zakresie wzmacniania opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny,

wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Z uwagi na sytuację epidemiczną i wprowadzone ograniczenia, w 2020 r. poradnictwo częściowo udzielane było w formie kontaktu telefonicznego. Łącznie zrealizowano 476 godzin konsultacji, w których uczestniczyło 430 osób dorosłych i 98 dzieci, w tym udzielono:

- 408 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 33 osobom niepełnosprawnym,
- 26 porad osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych,
- 97 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 21 dzieciom niepełnosprawnym.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	375	315	60
problemy wychowawcze	203	150	53
współuzależnienie	17	17	0
uzależnienie	12	9	3
przemoc domowa	65	55	10
niepełnosprawność	35	33	2
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania i inne	221	180	41
bezrobocie	27	27	0
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	35	28	7

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

Rodziny wychowujące małe dzieci, mające problemy opiekuńczo-wychowawcze, wspierane są pracą asystenta rodziny. To specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Pracę na rzecz rodzin w 2020 r. realizowało 7 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 3 w wymiarze ½ etatu) zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali 94 rodziny, w tym:

- w 2020 r. zlecono współpracę z 24 nowymi rodzinami,
- 50 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd,
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 179 dzieci,
- w rodzinach objętych asystenturą 47 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym 24 dzieci trafiło do pieczy w 2020 r., a 9 spośród nich wróciło do domu rodzinnego,
- na dzień 31 grudnia 2020 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 61 rodzin,
- praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:

- do 1 roku – 27 rodzin,
- do 2 lat – 19 rodzin,
- do 3 lat – 17 rodzin,
- powyżej 3 lat – 31 rodzin, w tym 21 środowisk zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd,

■ 33 rodziny zakończyły pracę z asystentem rodziny, w tym:

- 14 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
- 4 rodziny ze względu na brak współpracy z asystentem,
- 9 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania,
- 3 rodziny ze względu na osiągnięcie pełnoletniości przez dziecko,
- 2 rodziny wycofały zgodę na współpracę z asystentem,
- 1 rodzina z uwagi na odbywanie kary pozbawienia wolności przez rodzica,

■ średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 34 miesiące.

Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowane na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Na 2020 r. zaplanowano realizację warsztatów w 7 grupach, z których zrealizowano 3 edycje, z uwagi na sytuację epidemiczną i wprowadzenie obostrzeń uniemożliwiających prowadzenie warsztatów. Zgodnie ze standardami Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup. W 2020 r. 34 osoby ukończyły część I warsztatów – Budowanie relacji dorosły-dziecko, w zakresie:

- wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
- rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
- aktywnego, wspierającego słuchania,
- motywowania dziecka do współdziałania,
- modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
- uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
- wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
- budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
- konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował:

- warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – 8 uczestników, 5 spotkań,
- zajęcia grupowe edukacyjno-wspierające dla rodziców dzieci z Zespołem Aspergera – 10 uczestników, 8 spotkań,
- spotkania „Trudności emocjonalne i w zachowaniu, Zespół Aspergera, zaburzenia depresyjne i lękowe” – 7 uczestników, 15 spotkań,
- „Spotkania z Rodziną” w ramach terapii pedagogicznej – 6 uczestników, 28 spotkań,
- indywidualne porady i konsultacje – 87 porad.

Prowadzono również działania podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze z wykorzystaniem technologii informatyczno-komunikacyjnej:

- Dłaczego warto czytać bajki,

- Bajka bawi, uczy, leczy,
- Jak spędzać czas z dzieckiem w dobie koronawirusa,
- Dziwne zawody, cz. I i II,
- Planuję ścieżkę edukacyjno-zawodową,
- Stawianie i wyznaczanie celów,
- Jak radzić sobie ze stresem,
- Jak rozwijać kreatywność,
- Wartości a wybór zawodu,
- Korzystna autoprezentacja,
- Trening uważności mindfulness,
- Planszówki,
- Uczeń głuchy i słabosłyszący w systemie oświaty,
- Narkotyki – ryzykowna decyzja,
- Rozwijanie zainteresowań u dzieci,
- Wpływ mediów na dzieci.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

W celu wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy prowadziło grupę wsparcia i samopomocową – 13 uczestników.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

- realizowały pedagogizację rodziców, poprzez spotkania grupowe, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły:
 - program Moje dziecko idzie do szkoły,
 - warsztaty Jak wspierać rozwój dziecka,
 - Jak rozmawiać ze swoim dzieckiem,
 - Poradnik kwarantannowicza, w tym radzenie sobie ze złością i trudnymi emocjami,
 - Jak postępować, gdy dzieci spotykają się z treściami szkodliwymi, niebezpiecznymi w sieci,
 - Cyfrowy dekalog,
 - Określanie granic, konsekwencje,
 - Radzenie sobie w sytuacjach trudnych,
 - Emocje,
 - Czujność rodzicielska,
 - Dlaczego warto pozwolić dzieciom być samodzielnym,
 - O sztuce towarzyszenia dziecku,
 - Słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka,
 - Bezpieczne dziecko jest świadome zagrożeń i potrafi na nie reagować;
- umożliwiały konsultacje indywidualne z psychologiem, pedagogiem, wychowawcami klas, rozmowy mediacyjne;
- realizowały pedagogizację rodziców na zebraniach oraz online;
- diagnozowały sytuację opiekuńczo-wychowawczą środowiska rodzinnego podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania;
- pedagogizacja rodziców w ramach obchodów uroczystości międzynarodowych świąt, w trakcie których eksponowane są treści związane z prawami dziecka.

źródło: przedszkola miejskie i niepubliczne, miejskie szkoły podstawowe

Cel szczegółowy 2.

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

2.1. Rozszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających poradnictwa i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Mimo utrudnionych warunków wynikających z sytuacji epidemicznej i zobowiązania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do zawieszenia kontaktów osobistych, dla osób potrzebujących wsparcia psychologa, terapeuty rodzinnego i porady prawnej, Ośrodek zorganizował możliwość konsultacji telefonicznych. Zdarzenia dotyczące zagrożenia dla zdrowia i życia w związku z przemocą w rodzinie zgłaszane były przez całą dobę na tych samych zasadach jak dotychczas, do Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy. Policja podejmowała interwencję w domu, w którym mieszka rodzina i m.in. uruchamiała procedurę „Niebieskie Karty”. Osoby zagrożone przemocą w rodzinie lub będące świadkiem takiej przemocy mogły ją również zgłosić do Ośrodka, od poniedziałku do piątku lub bezpośrednio u pracownika socjalnego sekcji terenowej Ośrodka.

W ramach pracy na rzecz klientów psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 203 osobom, a z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 88 osób.

Dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy w rodzinie (psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej) prowadzona była na zlecenie Ośrodka grupa wsparcia, o charakterze otwartym. Celem spotkań było podniesienie poczucia wartości uczestników i poznanie własnych granic fizycznych i psychicznych. Uczestnicy uczyli się m.in. jak rozpoznać zagrożenie i sposoby ich unikania w kontaktach z agresorem oraz komunikacji bez przemocy i technik samoobrony. Spotkania prowadziło 2 terapeutów. W 2020 r. odbyło się 11 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyło do 3 osób.

Spotkania indywidualne i grupowe odbywały się z zachowaniem obowiązujących standardów bezpieczeństwa. Na terenie Ośrodka klienci zasłaniaли usta i nos maseczką lub w inny sposób oraz zapewniono środki do dezynfekcji.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej – łącznie 315 porad dla 148 osób, w tym 63 porady dla 23 dzieci i młodzieży, z powodu:
 - przemocy domowej – 29 porad (w tym 26 udzielonych osobom doznającym przemocy w rodzinie i 3 sprawcom przemocy w rodzinie), dla 18 osób (w tym 15 osób doznających przemocy w rodzinie i 3 sprawców przemocy w rodzinie), w tym 2 porady dla 1 dziecka,
 - uzależnień – 2 porady udzielone 2 osobom, w tym 1 porada dla dziecka,
 - problemów wychowawczych – 52 porady dla 15 osób, w tym 29 porad dla 7 dzieci i młodzieży,
 - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 81 porad dla 40 osób, w tym 34 porady dla 12 dzieci,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 81 porad dla 24 osób, w tym 1 porada dla dziecka;
- pomocy psychologicznej – łącznie 532 porady dla 187 osób, w tym 77 porad dla 31 dzieci i młodzieży, w tym z powodu:
 - przemocy domowej – 36 porad (w tym 29 udzielonych osobom doznającym przemocy w rodzinie i 7 sprawcom przemocy w rodzinie), dla 17 osób (w tym 14 osób doznających przemocy w rodzinie i 3 sprawców przemocy w rodzinie), w tym 2 porady dla 1 dziecka,
 - uzależnień – 3 porady udzielone 3 osobom, w tym 1 porada dla dziecka,

- problemów wychowawczych – 76 porad dla 46 osób, w tym 19 porad dla 10 dzieci i młodzieży,
 - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 257 porad dla 72 osób, w tym 52 porady dla 17 dzieci i młodzieży,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 113 porad dla 37 osób, w tym 1 porada dla dziecka;
 - pomocy prawnej – łącznie 74 porady dla 58 osób, w tym z powodu:
 - przemocy domowej – 5 porad dla 4 osób.
- źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie szkoły podstawowe zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad		
		uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	4.067	2.335	637	913
w tym w zakresie:				
problemów wychowawczych	2.006	815	472	620
uzależnień	59	22	27	14
współuzależnienia	20	8	9	3
przemocy domowej	128	53	35	37
inne, m.in.: trudności emocjonalne, interwencje, zajęcia grupowe	1.854	1.468	78	231

W związku z realizacją w 2020 r. nauki w formie zdalnej, uczniowie szkół podstawowych zostali objęci dodatkowymi formami wsparcia:

- konsultacje telefoniczne oraz przy użyciu innych komunikatorów z psychologami i pedagogami szkolnymi,
- publikowanie na platformach edukacyjnych materiałów dotyczących kompetencji społeczno-emocjonalnych i osobistego rozwoju, w zakresie organizacji czasu pracy, motywacji do pracy, radzenia sobie z izolacją, radzenia sobie ze stresem.

źródło: miejskie szkoły podstawowe

W związku z ustanowieniem 22 lutego Dnia Ofiar Przepływstw, Ministerstwo Sprawiedliwości zorganizowało obchody „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepływstwem”. Osoby pokrzywdzone przepływstwem mogły skorzystać w wyznaczonych dniach i godzinach z bezpłatnych porad:

- w Sądzie Rejonowym w Świdnicy przy ul. Okulickiego 2-4, gdzie porad udzielali kuratorzy zawodowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich oraz Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych,
- w Prokuraturze Okręgowej przy ul. 1 Maja 21 oraz Prokuraturze Rejonowej przy ul. Zamkowej 2, gdzie w ramach akcji prokuratorzy z prokuratur okręgu świdnickiego udzielali informacji i pomocy prawnej we wskazanym zakresie.

źródło: Prokuratura Rejonowa

Dzieci i młodzież z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze mogą zostać objęte pomocą placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym, prowadzonych przez:

- Caritas Diecezji Świdnickiej,

- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”,
- Fundację Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”.

Z zajęć placówek w 2020 r. skorzystało łącznie 152 dzieci i młodzieży. Ich podstawowym zadaniem jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując zajęcia pozalekcyjne. Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych. Placówki zapewniały podopiecznym również posiłek.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

2.2. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy z instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Gmina Miasto Świdnica na podstawie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2020 rok, przyjętego uchwałą nr XII/117/19 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 października 2019 r., zleciła realizację zadań publicznych miasta:

- Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym:
 - Caritas Diecezji Świdnickiej,
 - Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”,
 - Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”;
- Wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin – Klubowi Abstynenta ACCESS;
- Ochrona i promocja zdrowia:
 - Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w zakresie zapewnienia schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, w ramach hostelu,
 - Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej, w zakresie udzielania poradnictwa w ramach punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania.

Gmina Miasto Świdnica zleciła również realizację:

- programów terapeutycznych mających na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na rzecz mieszkańców Gminy Miasto Świdnicy uwikłanych w problem alkoholowy i przemocowy Zakładowi Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze,
- pracę psychologów udzielających konsultacji w 6 miejskich szkołach podstawowych.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.3. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy.

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, jest na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidnica.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczana jest informacja:

- ✓ na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl,
- ✓ na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,

✓ w lokalnych mediach.

W związku z trwającą sytuacją epidemiczną i wprowadzeniem zakazów związanych z przemieszczaniem się oraz izolacją rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracował poradnik dotyczący postępowania w sytuacji doznawania przemocy w rodzinie, by osoby jej doświadczające wiedziały, jak w obecnej sytuacji mogą sobie poradzić oraz, gdzie szukać pomocy. Poradnik miał też na celu zwiększenie czujności i odpowiedzialności osób, które wiedzą lub przypuszczają, że gdzieś może dochodzić do przemocy w rodzinie, w szczególności, gdy dotyczyła ona dzieci, które pozbawione zostały możliwości samodzielnego opuszczania domu i przemieszczania się. W poradniku znalazły się informacje, jak się przygotować i postępować oraz, jak i gdzie szukać pomocy lub zgłaszać przemoc w rodzinie. Poradnik opublikowany został na stronie internetowej Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.4. Edukacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni, członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy na bieżąco prowadzą działania informacyjno-edukacyjne dotyczące konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie. Z każdą osobą uwikłaną w problem przemocy w rodzinie przeprowadzana jest rozmowa dotycząca m.in. konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie. Osoba dotknięta przemocą w rodzinie, podczas pierwszego kontaktu otrzymuje formularz „Niebieska Karta-B”. Zawiera on informacje dotyczące przemocy, czym ona jest, jakie są jej formy, kogo dotyczy procedura oraz kwestie prawne dotyczące postępowania w przypadku przemocy w rodzinie i o instytucjach zobowiązanych do podjęcia działań. Szczegółowo wskazuje sytuacje, w których polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim. Stanowi też pouczenie o możliwościach przysługujących osobie dotkniętej przemocą oraz informuje o miejscach pomocy na terenie Świdnicy i numerach ogólnopolskich telefonów zaufania.

W 2020 r. w ramach działań edukacyjnych, dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy w rodzinie, w celu wyposażenia w umiejętność reagowania na przemoc oraz radzenia sobie z bezradnością i poczuciem bezbronności, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował warsztaty z samoobrony i asertywności WenDo. Przeznaczone były dla mieszkanek Świdnicy, kobiet i dziewcząt powyżej 18. roku życia, by wzmocnić ich poczucie pewności siebie i poczucie własnej wartości, przełamać stereotypy i obawy oraz poczucie winy i wstydu, związanych z doświadczaniem przemocy. Warsztaty obejmują naukę:

- skutecznej, spójnej, asertywnej komunikacji,
- rozpoznawania i diagnozowania sytuacji przekraczania granic,
- podejmowania decyzji,
- reagowania na sytuacje przekraczania granic, dyskryminację i przemoc ze względu na płeć i inne,
- samoobrony fizycznej w sytuacjach ataku/napaści.

Warsztaty poprowadziły dwie certyfikowane trenerki WenDo. Odbłyły się w dwóch zamkniętych grupach, w łącznym wymiarze 16 godz. dydaktycznych dla każdej grupy, w ciągu dwóch kolejnych dni. W warsztatach łącznie wzięły udział 24 kobiety.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia.

Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, zapewnia wsparcie i schronienie osobom doświadczającym przemocy w ramach prowadzonego hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie. Hostel dysponuje 12 miejscami. W 2020 r. Fundacja udzieliła schronienia 20 osobom, w tym

6 dorosłym i 14 dzieciom, które przebywały w hostelu od 3 do 12 miesięcy (łącznie 2.446 osobodni). Osoby te korzystały z pomocy w formie noclegu, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów.

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniło schronienie 12 osobom, w tym 5 kobietom i 7 dzieciom, będącym ofiarami przemocy w rodzinie.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.6. Organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie korzystały z poradnictwa i wsparcia instytucji publicznych zajmujących się pomocą osobom z rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie:

- psychologicznego – 203 osoby,
- prawnego – 43 osoby,
- socjalnego – 212 osób,
- zawodowego i rodzinnego – 123 osoby,
- medycznego – 16 osób.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2.7. Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W 2020 r. w Świdnicy funkcjonował interwencyjny i informacyjny telefon zaufania nr 668 777 028, obsługiwany przez Diecezjalną Specjalistyczną Poradnię Rodzinną w Świdnicy. Telefon dostępny był w każdy poniedziałek, w godz. od 14:45 do 16:45, z wyłączeniem okresu wakacyjnego oraz świąt kościelnych i państwowych. Telefon zaufania przeznaczony jest dla osób, które przeżywają trudności natury społecznej, moralnej, duchowej, próbują pokonać własne osamotnienie, uzależnienia, przygnębienie, poczucie beznadziejności.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinną

W 2020 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej uruchomiony został telefon interwencyjny nr 723 398 620, dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji, w szczególności doznających przemocy w rodzinie. Telefon obsługują od poniedziałku do piątku w godz. od 7:30 do 15:30 pracownicy Ośrodka, którzy udzielą niezbędnych informacji i w razie konieczności kierują do właściwego specjalisty. Pod wskazanym numerem można również umówić się na spotkanie z psychologiem i radcą prawnym Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.8. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, 6 dzieci (dziewcząt) zostało odebranych z 3 rodzin z powodu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. 4 dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej i 2 dzieci u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W Świdnicy przesłuchania dzieci-ofiar przemocy wykonuje sąd. Odbywają się one według obowiązujących procedur, uregulowanych przepisami prawa, w przyjaznych pokojach przesłuchań, wyposażonych w sprzęt audiowizualny, kamerę i aparat fotograficzny.

Małoletniego można przesłuchiwać wyłącznie wtedy, gdy jego zeznania mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

2.9. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- Poradnictwo i terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych, w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów – 37 porad diagnostycznych, 11 sesji terapii indywidualnej, 44 dyżury terapeutyczne, 148 godz.
- Grupowy Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 7 uczestników, 2 treningi po 25 godz., łącznie 50 godz.
- Terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu jej zatrzymania – grupa otwarta, w której brało udział 7-10 osób, 40 sesji, 160 godz.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

2.10. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie mieszkań socjalnych/komunalnych z zasobów Miasta.

W 2020 r. z zasobów Miasta przydział lokalu mieszkalnego otrzymały 52 rodziny. Wśród nich nie wskazano rodzin, które otrzymały lokal mieszkalny w związku z przemocą w rodzinie.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.11. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą domową.

Skuteczność pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą bada się monitorując przebieg i zakończenie procedury „Niebieskie Karty”. Zakończenie procedury wymaga wskazania przesłanki do zakończenia, określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, a także jednogłośnej decyzji obecnych na posiedzeniu członków grupy roboczej. W 2020 r. zakończono:

- 108 procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 41 procedur „Niebieskie Karty” z powodu braku zasadności podejmowania działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W programie terapeutycznym dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, realizowanym na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, uczestniczyło 10 osób, z których wszystkie ukończyły program.

źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

Cel szczegółowy 3.

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

3.1. Rozpowszechnianie informacji o ofercie dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w trakcie spotkań z osobami stosującymi przemoc motywują do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, przekazują pisemną informację o programie, informują o miejscach, gdzie dostępna jest terapia oraz gdzie można uzyskać wsparcie w innym zakresie. Informacja o dostępnych formach pomocy znajduje się na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidnica.pl.

3.2. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. Zostaje ona wszczęta przez przedstawiciela jednej ze służb: pomocy społecznej, komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Gdy w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, bądź w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie, powźmie podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny, wypełnia „Niebieską Kartę-A”. Wszczęcie i prowadzenie procedury nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. Podczas pierwszego kontaktu otrzymuje formularz „Niebieska Karta-B”, będący pouczeniem dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie wraz z informacją o miejscach na terenie Świdnicy, do których może zwrócić się o pomoc. W trakcie prowadzenia procedury podejmowane są działania motywujące osoby w rodzinie do współpracy.

Procedura „Niebieskie Karty” jest realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- po sporządzeniu formularza „Niebieska Karta-A”, w ciągu 7 dni jest on przekazywany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- w ciągu kolejnych 3 dni informacja o uruchomieniu procedury w konkretnej rodzinie jest przekazywana do członków grupy roboczej powołanych w jej skład, adekwatnie do sytuacji rodziny,
- kolejne spotkania odbywają się w składzie powołanym do grupy roboczej zajmującej się problemami konkretnej rodziny. W skład grupy roboczej powołuje się dodatkowo, w zależności od potrzeb, m.in. przedstawiciela oświaty, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sądu (kuratora), asystenta rodziny. Spotkania odbywają się w siedzibie Ośrodka, w celu uzupełnienia informacji na drukach „Niebieska Karta-C” i „Niebieska Karta-D”, ustalenia indywidualnego planu pomocy, motywowania sprawcy przemocy do zmiany zachowania, dokumentowania działań oraz monitoringu działań i bezpieczeństwa rodziny (w miejscu pobytu osoby doznającej przemocy przez funkcjonariusza policji i pracownika socjalnego Ośrodka). Spotkania są organizowane w taki sposób, aby zagwarantować osobie doznającej przemocy poczucie bezpieczeństwa i nie narażać jej na spotkanie ze sprawcą.

Dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2020 r. w wyniku działań Zespołu:

- odbyły się 444 posiedzenia grup roboczych,
- 240 rodzin objętych było procedurą „Niebieskie Karty”, z czego 173 wszczęto w 2020 r.,

- sporządzono 98 formularzy „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,
- sporządzono 48 formularzy „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

3.3. Współdziałanie pomiędzy służbami w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan pomocy rodzinie dotkniętej przemocą jest ustalany indywidualnie dla każdej uruchomionej procedury „Niebieskie Karty” przez grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, na podstawie sporządzonej diagnozy sytuacji rodziny i ustalonych potrzeb. W ramach pracy grup roboczych prowadzono postępowania wobec 240 rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy w rodzinie, w tym 173 procedury „Niebieskie Karty” zostały wszczęte w 2020 r. W wyniku pracy grup roboczych w 2020 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- sporządzili 36 doniesień do Prokuratury,
- sporządzili 46 powiadomień do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratora,
- złożyli 31 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przekazali do Policji lub kuratorom sądowym informacje o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez 8 osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy wobec członka rodziny.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Pracownicy socjalni realizując pracę z rodziną, w tym rodziną dotkniętą przemocą, sporządzili 61 powiadomień do Sądu o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratora z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Komenda Powiatowa Policji realizując działania w związku z przemocą w rodzinie:

- podjęła działania interwencyjne wobec 205 osób będących sprawcami przemocy w rodzinie, w tym 183 mężczyzn i 22 kobiet,
- zatrzymała 59 osób (w tym 2 kobiety) wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, celem przewiezienia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia,
- sporządziła 17 wniosków (wobec mężczyzn) do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy o objęcie aktem oskarżenia wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny zarejestrował 16 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy w rodzinie. W 9 sprawach zobowiązano sprawcę przemocy w rodzinie do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy prowadziła 253 postępowania karne wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- wobec 74 osób zastosowano nieizolacyjne środki zapobiegawcze, z czego:
 - w 73 przypadkach dozór policji,
 - w 1 przypadku poręczenie majątkowe,
- w 26 sprawach zastosowano środek izolacyjny w postaci tymczasowego aresztowania,
- 65 osób zobowiązano do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 63 osobom wydano zakaz zbliżania się do osoby i jej bezpośredniego otoczenia.

źródło: Prokuratura Rejonowa

3.4. Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- program korekcyjno-edukacyjny pn. Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej, w zakresie konstruktywnych zmian w zachowaniu w celu zatrzymania przemocy – grupa otwarta, w której brało udział 6 osób, 20 sesji, 80 godz.
- Grupę pracy nad złością, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu radzenia sobie ze złością i asertywnego wyrażania złości – grupa otwarta, w której brało udział 5-7 osób, 12 sesji, 48 godz.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie prowadził program w formie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla 4 sprawców przemocy w rodzinie, z których 3 ukończyło program.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3.5. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2020 r.:

- po uprzednim zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, w tych samych rodzinach ponownie wszczęto 35 procedur,
- w trakcie realizacji prowadzonej przez grupę roboczą procedury założono kolejnych 97 „Niebieskich Kart-A” w sytuacjach, gdy osoba podejrzana o stosowanie przemocy w rodzinie po raz kolejny dopuściła się przemocy w rodzinie,
- pracownicy socjalni przekazali do Policji lub kuratorom sądowym informację o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez 8 osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy wobec członka rodziny.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, uczestniczyło 6 osób, z których wszystkie ukończyły program.

źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

Cel szczegółowy 4.

Zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.1. Podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania edukacyjne podnoszące poziom wiedzy i doskonalące umiejętności dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz innych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

➤ szkolenie „Działania pracownika socjalnego i dzielnicowego w ramach procedury Niebieskie Karty”

Celem warsztatów była analiza ryzyk w sytuacjach trudnych w pracy z ludźmi i możliwości ich minimalizacji, także w odniesieniu do wypalenia zawodowego, ryzyk prawnych i zagrożenia fizycznego. Wzięło w nich udział 5 pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i 5 dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji wspólnie pracujących nad właściwą komunikacją z rodziną uwikłaną w przemoc oraz opracowujących możliwe do zrealizowania działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Dwudniowe warsztaty poprowadził specjalista m.in. z zakresu reagowania kryzysowego oraz koordynacji i wprowadzania procedur, z 16-letnim doświadczeniem w pracy w policji;

➤ szkolenie „Przyjaciele Zippiego”

Celem szkolenia było przygotowanie nauczycieli do realizacji rekomendowanego programu promocji zdrowia psychicznego, dającego dzieciom poczucie sprawczości, kompetencji i pewności siebie. Uczestnicy otrzymali wskazówki, jak pracować z dzieckiem w wieku 5-9 lat, w ramach cyklu 24 spotkań, m.in. w tematach radzenia sobie ze stresem i reagowania na trudności, nawiązywania kontaktów, zachowania się w grupie i pomagania innym ludziom oraz wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu. Dwudniowe szkolenie zrealizowano w wymiarze 12 godz. Wzięło w nim udział 13 nauczycieli przedszkolnych i nauczania początkowego, z 11 świdnickich placówek. Szkolenie poprowadziła certyfikowana trenerka programu „Przyjaciele Zippiego”.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizowanych przez podmioty zewnętrzne:

- Procedura odebrania dziecka – 1 osoba,
- Realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w czasie pandemii COVID-19 – 1 osoba,
- Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 5 osób,
- Rola asystenta rodziny, pracownika socjalnego w rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – 1 osoba,
- Sytuacja dziecka w okresie pandemii – jak diagnozować przemoc i udzielać wsparcia, procedura NK – 5 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w Świdnicy zlecił realizację działań edukacyjnych podnoszących poziom wiedzy i doskonalących umiejętności dla pracowników różnych grup zawodowych:

➤ szkolenie „Komunikacja i profesjonalna obsługa klienta”

Szkolenie przeznaczone dla pracowników Urzędu Miejskiego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, w zakresie pracy z trudnym klientem, asertywności, efektywnej komunikacji interpersonalnej i umiejętności radzenia sobie z trudnym klientem, adresowane do 30 osób;

➤ szkolenie „Stres i wypalenie zawodowe w pracy socjalnej – jak angażować się bez ryzyka wypalenia dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy”;

➤ szkolenie „Jak pomóc sobie i uczniom w kryzysie”

Szkolenie adresowane do pedagogów szkolnych i nauczycieli zajmujących się zagadnieniami profilaktyki na terenie placówek oświatowych.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych w obszarze wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Więzi i zaburzenia więzi – 9 osób,
- Plan pomocy dziecku – 13 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy systematycznie uczestniczą w szkoleniach mających na celu poszerzanie wiedzy i umiejętności praktycznych i teoretycznych z zakresu przemocy w rodzinie. W 2020 r. przeprowadzono 18 szkoleń, łącznie dla 263 uczestników.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach rad pedagogicznych, konsultacji indywidualnych wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- Nauczyciel wychowawca w środowisku szkolnym, jego zadania i obowiązki,
- Narkotyki i dopalacze – wszystko co należy wiedzieć,
- szkolenie Rady Pedagogicznej dotyczące zagrożenia przemocą i procedury NK,
- Jak pomóc sobie i uczniom w kryzysie,
- Dziecko środowiskiem – świadek szczególnej troski,
- Uwarunkowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- Od samotności do bliskości, czyli o relacjach z sobą i z innymi,
- Od izolacji do akceptacji. Co wiemy o funkcjonowaniu młodzieży w obliczu COVID?
- Relacje formalne i nieformalne w szkole i w klasie,
- Przyjaźń, empatia i tolerancja – jako czynniki ewolucji człowieka,
- Stresu nie da się zdezynfekować,
- Bezpieczeństwo w sieci z OSE,
- Jak udzielać Pierwszej Pomocy Psychologicznej osobie w kryzysie,
- Wyregulowana matka,
- 12 sposobów na opanowanie złości,
- Interwencja w sytuacji przemocy rówieśniczej. Metoda wspólnej sprawy wg Kena Rigbiego,
- Prowadzenie nowoczesnej profilaktyki zachowań ryzykownych typu lidarskiego i rówieśniczej,
- Depresja u nastolatków,
- Nauczyciel przeciwko złości, złośliwości i prowokacyjnych zachowań ucznia,
- Profilaktyka uzależnień dla nauczycieli,
- Postępowanie z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze.

źródło: przedszkola miejskie i niepubliczne, miejskie szkoły podstawowe

4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.

W 2020 r. zorganizowano 3 spotkania, na których omawiano m.in. potrzebę zaangażowania pracowników służby zdrowia do ujawniania przypadków przemocy w rodzinie poprzez wypełnianie formularzy „Niebieska Karta-A” oraz nieodpłatnego wystawiania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Omówiono dane statystyczne wynikające z procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych w latach 2016 – maj 2020, kwestię wzrastającej liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, w tym znaczący wzrost liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii, w pierwszym półroczu 2020 r. Poruszano kwestie wznowienia spotkań edukacyjnych dla uczniów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez policjanta i terapeutę oraz uprawnień przysługujących policjantom w związku z „ustawą antyprzemocową”.

źródło: Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi pracownicy socjalni, asystenci rodziny, członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, będący pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inni pracownicy Ośrodka mają do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, stykając się bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, korzystali ze wsparcia w formie:

- superwizji indywidualnych, prowadzonych przez doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, psychologa, mediatora, terapeutę uzależnień oraz specjalistę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z doświadczeniem w prowadzeniu warsztatów dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz terapii grupowej i konsultacji indywidualnych. Celem superwizji jest uzyskanie wsparcia w rozwiązywaniu trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaniem pracy, nauka nowych rozwiązań i metod, pozytywnych wzorców pracy z klientem oraz rozwoju współpracy zespołowej i doskonalenia kompetencji zawodowych, poprzez edukację, m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z klientem wieloproblemowym, w tym uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową – 21 spotkań, po 6 godz. zegarowych, łącznie 126 godz., w których uczestniczyły 23 osoby,
- superwizji grupowej pracy socjalnej, realizowanej przez certyfikowanego superwizora posiadającego wpis do Rejestru Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, m.in. w zakresie wyposażenia w umiejętności pozwalające na prawidłowe identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów rozwiązywania, wzmocnienia umiejętności komunikowania się z osobami korzystającymi z pomocy społecznej, współpracownikami i instytucjami oraz uzyskania wsparcia we wzmocnieniu kompetencji zawodowych i zapobieganiu wypaleniu zawodowemu – 6 spotkań, w wymiarze 3 godz. zegarowych dla dwóch grup (łącznie 36 godz. zegarowych), w których udział wzięło łącznie 19 osób,
- warsztatów WenDo, w zakresie samoobrony i asertywności dla kobiet, realizowanych na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – 4 osoby,
- wsparcia psychologa Ośrodka,
- wyposażenia w środki ochrony przy bezpośrednim zagrożeniu (alarm, telefon służbowy).

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach wsparcia osób pracujących z osobami dotkniętymi i stosującymi przemoc w rodzinie uczestniczyli w superwizji – 6 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PREZYDENT MIASTA

Beata Moskal-Słaniewska

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin